

O. Lutsu nimelise Tartu Linnaraamatukogu aruanne 2013

Maakond/linn: Tartu

Elanike arv (seisuga jaanuar 2014): 97 847

Üldkasutatavaid raamatukogusid: Tartu Linnaraamatukogu peamaja + 3 haruraamatukogu (Annelinna, Karlova-Ropka ja Tammelinna raamatukogud), Lubja laenutuspunkt ja Raekoja platsi lugemistuba.

Arvulised põhiandmed

Nimetus	Kogud	Lugejad	Külastused	Laenutused	Täidetud töökohti
LR keskkogu	471 370	38 559	412 685	926 281	75,95
Annelinna haruraamatukogu	44976	8945	84673	145762	7,85
Karlova-Ropka haruraamatukogu	33052	5976	39586	85911	4,5
Tammelinna haruraamatukogu	29549	6774	65446	128976	4,55
2013 kokku	586502	37769	569819	1221653	91,65
2012 kokku	578 773	38 559	612 782	1 302 757	92,95
2011 kokku	596 551	39 176	649 433	1 347 681	90,8
2010 kokku	596 128	38 512	684 001	1 366 853	90,8
2009 kokku	599 725	37 050	617 693	1 317 634	92,6

1.Põhilised tegevussuunad

Möödunud aastale andis näo **raamatukogu juubel**. Kultuuriprogramm kestis kaks nädalat, kaasatud olid kõik harukogud. Esinemas käisid Eesti tipptegijad – Aleksei Turovski, Mart Juur, Mihkel Kunnus, Jaan Kaplinski, Valdur Mikita jt, lastega kohtus saksa lastekirjanik Paul Maar. Möödunud sajandit aitasid meenutada ajalootuba ja näitus 100 aastat tagasi ilmunud raamatutest.

- Juubeliväljaanded: soome estofiili Jukka Kostiaise Tartu kultuurilugu käsitlev raamat “Kinnises tõllas”, CD “Lutsuvad kivid: kirjanikud muusikas” (koostöös Prima Vistaga) ja näituse kataloog “Kirjanikud soovivad”.
- Raamatukogu välisilme muudatus - majaesiste pinkide disainimine (E. von Lõngus) ja trepifuaajee raamatuselgadega kaunistamine (TKKi üliõpilased). Aasta teiseks pooleks, pimedaks ajaks lisandus hoonele valgusreklām ja maja ette laternad.
- Kõnekoosolek “Internetist kloostrini” (seda võisid külastada kõik tartlased) ja bankett Dorpati konverentsikeskuses.
- Gutenbergi e-raamatute keskkonda laaditi üles esimene eestikeelne raamat – A. Kitzbergi „Libahunt“ (projektijuht Annika Aas, tehniline teostus tehnikakirjanduse osakond)

Põhimõttelisi muudatusi 2013 aastal teeninduses ei toimunud. Üldhinnanguna peab nimetama, et jätkub raamatukogu kasutusnumbrite langus. Täiesti uue teenusena pakkusime auviste kohalkuulamise võimalust muusikaosakonnas. See puudutab neid väljaandeid, millele kehtib 4-kuuline laenutusebargo.

2014 aasta olulisemad teemad ja arendustegevused on seotud Tartu ja Tallinna andmebaaside liitmise ja töötajate arvutipädevuse tõstmisega. 2014 aasta jooksul minnakse üle uuele raamatukogutarkvara platvormile *Sierra*.

2014. aastal on linnaraamatukogu jätkuvalt üks neljast kirjandusfestivali Prima Vista peakorraldajast. Festivali ajal mais avame nagu ikka kaheks päevaks linnaruumis pargiraamatukogu, kus päeval toimub programm lastele ja õhtul täiskasvanutele, võtame vastu festivali väikskülalisi Saksamaalt, Poolast ja Venemaalt ning korraldame nende kohtumisi lugejatega. Raamatukogu 101. sünnipäeva aprillis tähistame nädala pikkuse kultuuriprogrammiga, selleks ajaks on kavandatud ka kodulehe uuendus. Sügisel tahame lisaks raamatukogupäevadele korraldada vene kirjanduse nädala ja Põhjamaade raamatukogunädala. Veebruaris käivitus uus projekt – **pooltunnid lugemiskoeraga** kaks korda kuus, mida täiendavad nn “koeralaupäevad”, kus jagatakse teadmisi neile, kel koer juba kodus või alles kavatsevad koera muretseda. Projekt on saanud palju meedia tähelepanu ning lastevanemate huvi selle vastu on suur.

2. Juhtimine

Struktuuris ja töökorralduses aasta jooksul olulisi muudatusi ei toimunud. Raamatukogu nõukogu aasta jooksul koos ei käinud.

2.2 Eelarve

Põhieelarve	Seisuga 31.12.12. €	Seisuga 31.12.13 €	Muutus %
Eelarve kokku	1328,345	1398,096	+ 5%
Personalikulu	861,734	897,658	+ 4%
Komplekteerimiskulu	174,133	197,405	+ 13,4%
sh OV-lt	75,367	93,732	+ 24%
sh riigilt	97,758	97,405	-0,4%
Infotehnoloogiakulud	17,121	12,485	- 27%

Omatulud ja omatulude struktuur 2013 aastal*

		2013	2012
1.	Viivis	29771	29385
2.	Vanade raamatute müük	1248	1527
3.	Paljundus, skaneerimine, CD	1958	1863
4.	Arvuti kasutus	985	747

5.	Printimine	2346	2015
6.	Ruumide kasutus (s.h.rent) ja peojuhi teenus	83	134
7.	Lugejatele kirjad, SMS-id, jne	160	299
8.	Lugejapileti asendamine	401	483
9.	Vanade arvutite müük	60	190
10.	Kõitetööd, raamatukogukokkott, bussi kasutus, vana mööbel	117	49
11.	Raamatukogudevaheline laenutus	11	25
12.	Muu	685	87
	Kõik kokku:	37826	31574

* Omatulude laekumiste tabel näitab raamatukogu kassasüsteemist läbi kantud andmeid (sularaha ja kaardimaksud) selles ei kajastu pangavahetena laekunud tulud

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Summa
Nädala autor Tartu Linnavalitsuse Kultuuriosakond	Taotlus 2012 Kasutus 2013	900.00
J. Tapio (J. Kostiainen) raamatu toimetuskulud, Tartu Kultuurkapital	Taotlus 2012 Kasutus 2013	350.00
J. Tapio raamatu tõlkija honorar A. Paikrele, FILI (Finnish Liter. Exchange)	Taotlus 2012 Kasutus 2013	1 600.00
CD Laulvad kirjanikud vol 2 litsentsid Eesti Kultuurkapital, kirjandus	Taotlus 2012 kasutus 2013	660.00
CD Laulvad kirjanikud vol 2, toimetaja honorar, Eesti Kultuurkapital, rahvakunst	Taotlus 2012 Kasutus 2013	350.00
Tartu Linnaraamatukogu 100. juubel Eesti Kultuuriministeerium	2013	3 000.00
Tartu LR juubelinädala kirjandusürituste korrald., Eesti Kultuurkapital, kirjandus	2013	500.00
Laulvate kirjanike kontserdi esinemistasud, Tartu Kultuurkapital	2013	250.00
Vene kirjanduse nädala korraldamine	2013	441.00
Karlova harukogu juubelinädala kirj.ürituste korrald. Tartu Kultuurkapital	2013	240.00
Hlohoveci sõidutoetus auhinnatud õpilasele, Eesti Kultuurkapitali Tartumaa Ekspertgrupp	2013	400.00
Hlohoveci sõidutoetus auhinnatud õpilasele, Tartu Linna reservfond	2013	64.00
Koolitus "Psüühilise erivajadusega lugeja", Eesti Kultuuriministeeriumi rmtk. arend. toetusprogramm	2013	600.00
Kokku		9355.00
Nädala autor Tartu Linnavalitsuse Kultuuriosakond	Taotlus 2013 Kasutus 2014	900.00

Juubeliväljaannete ja ürituste tarbeks kulus **6460** eurot, muuks **2895** eurot. Lisaks saime toetust kaaskorraldajatelt ühiste projektide läbiviimiseks (PrimaVista puhul nimetatud suuremad toetused).

Toetaja	Summa	Vastutaja
Prima Vista eelarvest pargiraamatukogu korraldamiseks (telgid, vabaõhukino, bändi kontsert)	2868.00	L. Jahilo
CD Lutsuvate kivide väljaandmine	1000.00	L. Jahilo
Festivali Talvelinn Tartu üritusteks Tiigi seltsimajalt	30.00	Ä. Neemre
Põhjamaade MN esindus Põhjamaade nädala korraldamiseks	150.00	M. Oja
Soome Instituut näitus "Põhjala talv" ja "Luulesõit transport, Luulesõidu ürituse honorarid ja transport	100.00 600.00	M. Oja L. Jahilo
Poola Vabariigi Suursaatkond, O. Tokarczuki honorar ja sõit, C. Miłoszi rmt esitluse laud	650.00	L. Jahilo
Prima Vista: Paul Maari ½ lennupiletist, moderaator	400.00	L. Jahilo
Goethe Instituut ja Tartu Saksa Kultuuri Instituut: Paul Maari honorar ja ½ lennupiletist	630.00	L. Jahilo
Sponsoritelt Prima Vista joogid	120.00	Prima Vista
Kokku	5798.00	

2.3 Struktuur

2013 aastal põhimõttelisi muudatusi raamatukogu struktuuris ja teeninduskorralduses ei toimunud. Lahtiolekupäevi oli aastas 295.

2.4 . Personali juhtimine ja areng

Suur osa raamatukogutöötajatest on kõrgharidusega (70%), neist pooled (54%) raamatukogundusliku kõrgharidusega, kutseeksami on sooritanud 17 ja kutsekvalifikatsiooni järke omab 6 raamatukoguhoidjat.

Töölt lahkus erinevatel põhjustel neli töötajat, juurde tuli üks, puhkuste asendajaid oli kaks.

Harukogudes töötasid periooditi kunstiringi ja fotoringi juhendaja ja üks abitöötaja raamatukogu pikemal lahtiolekuperioodil. Kokku sõlmiti 2013 aastal 6 töölepingut, vormistati 184 personalikäskkirja.

Vabatahtlike arv raamatukogus suureneb iga aastaga. 2013 aastal tegutses vabatahtlikena 21 inimest, neist 7 harukogudes. Sügisene koolivaheaeg toimus raamatukogu peamajas peaasjalikult vabatahtlike toel. Erinevaid meisterdamis-, kunsti- ja käsitöötubasid, lugemis- ja mängutunde aitasid läbi viia seitse vabatahtlikku Tartu Ülikoolist, Miina Härma Gümnaasiumist jm.

Aastal 2013 praktiseeris Tartu Linnaraamatukogus kaks Tartu Kutsehariduskeskuse infotehnoloogia eriala tudengit. Töötukassa kaudu käis praktikal kaks praktikanti: üks sekretäritööd ja teine raamatukogundust ja Johannes Mihkelsoni Keskusega koostöös sooritas oma tööpraktika raamatukogus veel kaks raamatukoguhuvilist.

Koostöös MTÜ Öökulli suvemalevaga töötas 2013 aastal 11. juunist kuni 17. augustini raamatukogus, (projekt “Rannaraamatukogu”), 20 noort malevlast.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest 2013

Tartu Linnaraamatukogu 2013 aasta täienduskoolituse peaarõhk oli teenindusalastel koolitustel. Endiselt olid tähtsal kohal erialane, infotehnoloogiline ja kirjandusalane koolitamine, samuti silmaringi laiendavad üritused

Tabel Ülevaade täienduskoolitusest 2013

Koolituste arv	Koolitustundide arv	Raamatukogu- hoidjate arv, kes osalesid täienduskoolitusel	Koolituseks kulutatud
	(koolituse pikkus)		
37	483	277	7175,25

Suurimaks koolitusürituseks oli “Teenindus ja meeskonnatöö” koolitus, mis toimus Männi talus Põlvamaal ja kust võttis osa 89 raamatukogutöötajat.

Teenindusalaselt koolitas raamatukogutöötajaid Tartu Ülikooli kliinilise ja nõustamispsühholoogia spetsialist Kaia Kastepõld-Tõrs, kes rääkis, kuidas toime tulla psüühilise erivajadusega lugejaga. “Psüühilise erivajadusega lugeja” koolitusest võttis osa 26 linnaraamatukogu ja 16 maakonna raamatukogu töötajat. Sarnaseid koolitusi võiks olla rohkem, sest rahvaraamatukogu kasutajaskond on väga erinev. Pool aastat hiljem oli vaja koolituselt saadud kogemusi töös rakendada.

Aprillis toimus traditsiooniliselt algupärase lastekirjanduse päev “Tüvitekstid laste- ja noortekirjanduses”.

Osaleti TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia korraldatud lasteraamatukoguhoidjate ja rahvaraamatukoguhoidjate suveakadeemias, Tallina Keskraamatukogu korraldatud erialapäeval “Raamatukogu kui noortekeskus”, raamatukoguhoidjate X kongressil ning erinevatel kirjandus- ja kultuurialastel konverentsidel. Käidi seminarlaagrites ja töögruppides, õppereisidel.

Koostöös Tartu kiirabitöötajatega toimus suur elustamisõppus, millest võtsid osa nii raamatukogu töötajad kui ka külastajad. (2014 aasta veebruaris sattusid kaks meie töötajat olukorda, kus tuli tänaval esmaabi anda ja nad said kiirabi tulekuni elustamisega hästi hakkama).

Aasta lõpus korraldati koos keeltekooll Folkuniversitetiga inglise keele algõppe kursus teenindajatele.

Tartu Linnaraamatukogu töötajate koolituste loetelu

Koolituse teema	Korraldaja	Osavõtjate arv
Fr. Puksoole pühendatud ettekandepäev	Tartu Ülikooli Raamatukogu	5
Õpetatud Eesti Seltsi ettekandkoosolek "ÕES raamatukogu läbi aegade"	Eesti Kirjandusmuuseum	1
koolitus ""Netflow, IDS ja logide ühissüsteemi loomine"	Riigi Infosüsteemi Amet	1
RFID seminar	Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu	2
Algupärase lastekirjanduse päev	Tartu Linnaraamatukogu	15
"Psüühilise erivajadusega lugeja" jätkukoolitus	Tartu Ülikool	26
seminar sularahakäitlejatele "Eesti Panga europangatähtede uue seeria tutvustamine"	Eesti Pank	8
Eesti IUG (Innovative Users Group) seminar	ELNET Konsortsium	11
Raamatukoguhoidjate X kongress ""Vali raamatukogu!"	Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing	9
Muinasjutukonverents "Muinasjutuvägi"	Lääne Maakonna Keskraamatukogu ja Haapsalu Noorte Huvikeskus	1
Teenindus- ja motivatsioonikoolitus	e-Training	89
ELNET töögruppide suveseminar	ELNET Konsortsium	3
Tuletõrje koolitus ja evakuatsiooni õppus Sisustus E Kaubamajas	Sisustus E Kaubamaja	4
evakuatsiooniõppus raamatukogu peamajas	Tartu Linnaraamatukogu	20
lasteraamatukoguhoidjate suveakadeemia	TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia	3
rahvaraamatukoguhoidjate suveakadeemia	TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia	3
Rahvaraamatukoguhoidjate suveseminar "Raamatukogu on kultuuripärandi hoidja"	Eesti raamatukoguhoidjate Ühing	2
Põhja- ja Baltimaade raamatukoguteemaline konverents "New challenges – new thinking: The Nordic-Baltic Library Meeting 2013", Helsingis	Helsingi Linnaraamatukogu, Soome Kultuuriministeerium	2
Eesti artiklite andmebaasi ISE koolitus	Eesti Rahvusraamatukogu	2
multimeediaseminar "Multimeedia interaktiivne lahendus info ja reklaami edastamiseks"	Hansab	3
MARC kirje koolitus	Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing	5
Õppimise võlu ja nauditav õppimine hõbedases vanuses	Koolitaja Tiina Tambaum	2
Infoturbe sissejuhatus, Tark e-riik" koolitusprojekt	Riigi Infosüsteemi Amet	1
Töölepingu lõpetamine (kaubandus-, toidlustus- ja teenindussektor)	Tööinspektsiooni infohommik, Neenu Pavel	1
ISKE praktiline rakendamine	Riigi Infosüsteemi Amet	1
EMKÜ ooperialalne koolitus	Eesti Muusikakogude Ühendus	1

Retrospektiivne rahvusbibliograafia seminar "Eesti raamat kahe sõja vahel 1918-1940"	Eesti Rahvusraamatukogu	1
konverents "Reading in Changing Society"	Tartu Ülikool, Tartu Ülikooli Raamatukogu	5
Aleksander Sibulale pühendatud erialapäeva teemal „Raamatukogu kui noortekeskus“.	Tallinna Keskraamatukogu	8
ERÜ kogude toimkonna ja rahvaraamatukogude komplekteerimise töörühma seminar	Tartu Ülikooli Raamatukogu	2
seminar „Mobiilsed lahendused 2014“	ATEA	3
XII Kirjapäev	Tartu Ülikooli Raamatukogu	11
Paabeli raamatukogu “Lugu luubi all”	Eesti Rahvusraamatukogu	8
Kirjanduslooline konverents "Kersti Merilaas ja August Sang 100"	Tartu Ülikooli Raamatukogu	3
Kreutzwaldi päevade teaduskonverents "Transmeedialised siirded"	Eesti Kirjandusmuuseum	3
inglise keele algkursus	Folkuniversitet	11
Raamatupidamise algõpe	Tartu Kutsehariduskeskus	1

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

- Tamme. Recommendatory lists and directed reading. Some episodes in the history of Estonian libraries - Konverents: Reading in Changing Society 31 October – 1 November in Tartu, korraldas: Institute of Journalism and Communication of Tartu University in cooperation with the Tartu University Library
- E. Tarik. Meenutusi Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu taasasutamisest. – ERÜ kõnekoosolekul 28. veebr.
- E. Tarik. Raamatupealinn Tartu : kirjastamisest aastatel 1920-1940. – Tartu Linnamuuseumis, Tartu tööstuse ajalugu tutvustavas loengusarjas 13. märtsil
- E. Tarik. 1920ndate aastate Tartu kirjastuselust ja raamatukogudest. – ERÜ kogude toimkonna ja rahvaraamatukogude komplekteerimise töörühma ühisseminaril 5. nov.
- E. Tarik. Raamatud ja Tartu raamatukogu aastal 1913. – “Kodukotuse” rahvaülikooli ekskursioon linnaraamatukokku 15. mail
- T. Tarik. Minu Cornwall : kirjanikke kaljuselt Lääne-Inglismaalt. – Põlva Keskraamatukogu koolituspäeval 14. nov.
- E. Roots: Stendietekanne rannaraamatukogust raamatukoguhoidjate X kongressil “Noori raamatukokku saada on imelihtne!”
- M. Tammjärv. Aandmebaasi „Tartu ilukirjanduses” Pecha-kucha ettekanne Eesti raamatukoguhoidjate kongressil Pärnus ja sügisel Baltimaade raamatukogude ühisseminaril „Nordic-Baltic Library meeting 2013” Helsingis.
- M. Lõokene: Jõgeva raamatukoguhoidjate infopäeval ettekanne

Artiklid, kirjutised

- E. Tarik. Hans Männik, kirjastaja, kooliõpetaja ja õpikute koostaja, 120 aastat sünnist. – Tartu Linnamuuseumi aastaraamat 19 : Uurimusi Tartu tööstusest enne Teist maailmasõda. Tartu, 2013, lk 149-150
- T. Tarik. Muusikakogu lugu sõnas ja pildis : Tartu Ülikooli Raamatukogu fonoteek 30. – Raamatukogu 2013, nr 4, lk 34
- Raamatukogude areng on osa demokraatia arengust : vestlusing / osalesid A. Tamme ja E. Tarik. – Sirp 2013, nr 18(3440), 3. mai, lk 6-7
- **Vikipeedia** – 1 sissekanne Tartupeediasse: “101 Tartu kirjastust” – Tartu kirjastuste loend (1918-1940), koostas E. Tarik
- [http://et.wikipedia.org/wiki/Tartu_kirjastuste_loend_\(1918%E2%80%931940\)](http://et.wikipedia.org/wiki/Tartu_kirjastuste_loend_(1918%E2%80%931940))
- A. Pärtelpoeg. Teele innustab lugema ja avastama. Artikkel sisaldab intervjuud Reet Auksmanniga. – Sirp, 3. mai 2013
- Ü. Treikelder. Nii ma kohtasin esmakordselt Tartut : (veebiprojektist Tartu ilukirjanduses). – Müürileht, kevad 2013

2.4.4 Erialahariduse omandamine

Tartu Linnaraamatukogus omandab erialaharidust 9 töötajat: Tartu Ülikoolis (2), Rápina Aianduskoolis (3), Tartu Tervishoiu Kõrgkoolis (1).

Kraadiõppes 3 töötajat: Tartu Ülikooli ja Eesti Maaülikooli magistriõppes (2) ja Tallinna Ülikooli doktoriõppes (1).

2013. aastal saadi kolm magistrakraadi, üks bakalaureuse kraad ja kaks kutsekooli diplomit.

2.4.5 Töötajate tunnustamine

Vabariikliku kirjanduse tundmise võistluse võitis Tartu Linnaraamatukogu võistkond, koosseisus: Tiina Tarik, Tiina Sulg ja Piret Kiivit.

Elle Tarik pälvis tunnustuse kultuuriministeeriumilt.

Tartu Linnaraamatukogu aasta raamatukoguhoidjaks valiti 2013. aastal Karlova-Ropka harukogu lasteraamatukoguhoidja Sirje Peegel. Aasta tegu 2013. aastal oli raamatukogu 100nda sünnipäeva tähistamine ja juubelitrukiste väljaandmine.

Täiskasvanud Õppija Nädala raames tunnustati õppijaid, koolitajaid. Tartu Linnaraamatukogu nominentideks esitati: aasta õppijaks Reelika Pukk (magistritöö “Tartu Oskar Lutsu nimelise Linnaraamatukogu harukogude paiknemise analüüs”) ja aasta koolitajaks laste- ja noorteosakonna juhataja Ädu Neemre (igal aastal toimuva algupärase lastekirjanduse päeva korraldamise eest).

Jätakuvalt vajaksid riiklikul tasemel koolitamist järgmised teemad:

- Raamatukogundusliku tarkvara ja andmebaaside arendamine (haldurid, andmebaaside peaspetsialistid)
- Kirjandusalane arendamine (nt. algupärase lastekirjanduse päev)
- Töökorralduslikud teematikad (erinevad töögrupid)

- Erialane arendamine laiema temaatikaga projektkirjutamisest psühholoogiani, seadustest ja dokumendihaldusest kodulehtedeni (nt. lasteraamatukoguhoidjate ja rahvaraamatukoguhoidjate suveakadeemiad ning rahvaraamatukogude suvelaagrid)

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine

Kokku on raamatukogu kuues kohas, summaarse põrandapinnaga 6143 m²

Peamaja Kompanii 3/5	4091 m ²
Annelinna harukogu Kaunase pst 23	1130 m ²
Karlova-Ropka harukogu Tehase 16	420 m ²
Tammelinna harukogu Suur Kaar 56	351 m ²
Lugemistuba Raekoja pl 11	77 m ²
Teeninduspunkt Staadioni 76 (Lubja tn)	72 m ²

Rahaliste vahendite vähesuse tõttu sai 2013 aastal raamatukogu kulul vahetatud ainult peamaja 3. korruse mõned aknad. Paranes raamatukogu peamaja välisilme - majaesiste pinkide disainimine (E. von Lõngus) ja trepifuajee raamatuselgadega kaunistamine (TKKi üliõpilased). Aasta teiseks pooleks, pimedaks ajaks lisandus hoonele valgusreklaam ja maja ette laternad.

2.6 Raamatukogu arendustegevused

- Raamatukogu **kodulehest valmis mobiilne versioon** mluts nutitelefonide jaoks.
- **SEBE bussidesse viktoriin.** Raamatukogupäevade ajal tekitasid bussifirma SEBE ja ERÜ võimaluse lahendada bussisõidu ajal Tallinn – Tartu ekspressliinil raamatukogualast viktoriini. Sisulise poole (küsimused) pani kokku Tartu Ülikooli Raamatukogu, tehnilise poole meie programmeerija Ingrid Saare.
- **Tööd raamatukogu kodulehe ja andmebaasidega.** Raamatukogu koduleht on plaanis viia uuele Joomla! versioonile, seoses sellega algasid tööd uue kujundusega kodulehe loomiseks.
- Koostöös muusikaosakonnaga valmis ka **uus versioon EMKÜ kodulehest.** Jätkus töö raamatukogus kohapeal koostatud andmebaasidega. Lasteluule- ja muinasjutubaasi viidi vastavalt kasutajate ettepanekutele sisse muudatusi ja täiendusi. Uuele platvormile viisime “**muusikaandmebaasi**”. See on raamatukokku tellitud välismaistest muusikaajakirjadest bibliografeeritud artiklite andmebaas
- kaardimaksetarkvara uue versiooni hankimine seoses pangastandardite muutumisega,
Riistvara:
- Aasta alguses toimus hankearvutite välja vahetamine, mille käigus asendati 23 tööjaama. Vanad arvutid annetati heategevuseks.
- Suuremad investeeringud riistvarasse olid uue serveri soetamine, printeri vahetus teenindusosakonnas, laenutusautomaadi väljavahetamine Annelinna harukogus ning kaabeldustööd serveriruumis ja teenindusosakonnas.

Tarkvara:

- Suuremad tarkvarainvesteeringud olid võrguturbe tarkvara uuendused ja Windows 8.1 Pro litsentside ost sülearvutitele, DVR seadmetele ja infokioskidele.
- Aasta suurim areng tarkvara vallas oli migratsioon Windows XP-lt ja Windows Server 2003-lt Windows7 ja Windows Server 2008R2/2012-le.

2.7 Raamatukogude koostöö

Töö koordineerimine ja koostöösuhted

Tartu Maavalitsusega tegime koostööd Täiskasvanud õppija nädala korraldamisel. Sündmuste reklaamimisel on igapäevane töövahend Tartu linnavalitsuse kultuuriosakonna hallatav Kultuuriaken, haridusosakonna abiga jõuab raamatukogu info koolide listidesse, linna avalike suhete osakond suunab meie pressiteated linna kodulehele, nende vahendusel on raamatukogus kättesaadavad linna reklaamtrükised.

Koostööpartneritest ürituste korraldamisel tahaks esimesena nimetada kirjandusfestivali Prima Vista kaaskorraldajaid Tartu Ülikooli Raamatukogu, Eesti Kirjanduse Seltsi ja Eesti Kirjanike Liidu Tartu osakonda ning lisaks veel kirjastust Petrone Print – nende asutustega teeme koostööd peaaegu aastaringelt. Jätkuvalt olid raamatukogule sündmuste korraldamisel headeks koostööpartneriteks Goethe Instituut, Tartu Saksa Kultuuri Instituut, Poola Vabariigi saatkond, Soome Instituut, Põhjamaade Ministrite Nõukogu esindus Eestis, kirjastus Atlex, O. Lutsu majamuuseum ja näituste korraldamisel Tartu Kõrgem Kunstikool, Tartu Rahvaülikool, Eesti Loodusuurijate Selts, Tartu Harrastuskunstnike Liit, Eesti Nahakunstnike Liit, TÜ Loodusmuuseum jpt. Jätkus raamatukogu koostöö Tartu festivalide korraldajate Tiigi Seltsimaja, Kalova Seltsi ja Teaduskeskusega AHHA.

Rannaraamatukogu korraldasime koostöös MTÜ-ga Öökull, lemmikloomaringi aitasid läbi viia lemmikloomade pidajad.

Raamatukogu tutvustamiseks ja lugemise populariseerimiseks tegi laste- ja noorteosakond koostööd enamuse Tartu koolide ja lasteaedadega, harukogude partneriteks olid ennekõike lähikonnas asuvad asutused (Kivilinna Gümnaasium, Tamme Gümnaasium, Forseliuse kool jpt). Laste- ja noorteosakond tõstis koostööpartneritena esile Eesti Lastekirjanduse Keskust, Tartus aga Lille maja, Anne noortekeskust, Sassi ja Kivikese lasteaeda, Kesklinna kooli, Annelinna Gümnaasiumi.

Väliseesti ja vanema raamatu osakond laenas raamatuid Põlva Keskraamatukogu ja Tartu Linnamuuseumi näitustele.

Personalijuhi põhilisteks koostööpartneriteks olid Töötukassa Tartumaa osakond (vabatahtlikud) ja koolituste korraldamisel Eesti Rahvusraamatukogu ja TÜ Viljandi KA.

Erialane koostöö

Raamatukogu direktor Asko Tamme kuulus Kultuuriministeeriumi juures tegutsevasse rahvaraamatukogude nõukokku, ERÜ juhatusse, oli Autorihüvitusfondi ja ELNET Konsortsiumi nõukogu liige.

Raamatukogu tegi pidevat koostööd ELNET Konsortsiumi ja TÜ Raamatukoguga, osaleti ERÜ toimkondades ja töörühmades. K. Lutsar kuulus ELNET Konsortsiumi haldurite kogu töögruppi, Ülo Treikelder oli teenuste töörühma juht. Halliki Jürma kuulus ISE töögruppi, Tamara Kozõreva osales ELNET konsortsiumi kataloogimise ja nimenormide töörühmas. Ädu Neemre lööb kaasa ERÜ lasteteeninduse toimkonnas, Ewa Roots eetikakoodeksi töörühmas. Meery Salu kuulub Eesti Muusikakogude Ühenduse juhatusse ja Luule Ahu oli sügiseni ERÜ Tartumaa kogu eestvedaja. Elle Tarik oli Tartu valla raamatukogude nõukogu liige, Tiina Tarik oli 30. juunini EKS-i asemikekogu liige.

Prima Vista korraldamiseks loodud MTÜ Kirjandusfestival Prima Vista juhatus liige on Linda Jahilo, festivali korraldustoimkonna liige oli Maia Tammjärv.

Koostöö välispartneritega.

Laste- ja noorteosakonna koordineerimisel jätkati osalemist Slovakkias rahvusvahelisel 6-15 aastaste õpilaste ekliibrise joonistamise võistlusel. Koordinaatoriks on Slovakkias, Hlohovecis asuv mittetulundusühing AD Personam Hlohovec. Konkurss muutus biennaaliks, aruandeaastal (31. jaanuar) lõpetati järjekordne võistlus, teemaks seekord "The Flowers / Lilled". Osalemisettepaneku said kõik Tartu linna üldhariduskoolid, Tartu Laste Kunstikool ja Tartumaa koolid (Alatskivi, Luunja, Ülenurme, Lähte). Kokku laekus konkursile 132 tööd, edasi saadeti 97 tööd 9-st koolist. Konkursi pidulikul lõpetamisel oktoobris said auhinna kaks Tartumaa last.

Teoks sai neljas virtuaalne jõulukaartide näitus meie raamatukogu kodulehel, kus osalesid Tartu ja Celje (Sloveenia) lapsed. Infovahetuse tasandil jätkus koostöö Uljanovski Laste ja Noorteraamatukoguga.

3. Kogud

3.1 komplekteerimise põhimõtted (tasakaal) ja uuendused (sh e-teavikud)

Komplekteerimise peamiseks hankeviisiks on ostud. Väike osa on saadud lugejatelt kaotatud eksemplaride asendamisega. 23 % eksemplaridest on saadud annetuste ja kingitustena. Kuna 2013.a. oli raamatukogu juubeli-aasta, kingiti raamatuid tavapärasest rohkem. Annetusi on tehtud nii eraisikute kui ametkondade poolt. Eraisikute annetused on olnud suuremas osas vanemad nõukogude-aegsed raamatud, mida kasutame põhiliselt oma kogudes kulunud eksemplaride väljavahetamiseks ning ülejäägi jagame koos meil mahakantud materjalidega edasi väiksematele asutuste raamatukogudele. Juriidilised isikud, ametkonnad, ministeeriumid jt. annavad oma uusi väljaandeid.

2013. aastal digiteeriti ja vormistati e-raamatuks 9 uut Eesti kirjandusklassikasse kuuluvat teost. Tegemist on kustunud autoriõigusega raamatutega. Valiku tegemisel eelistati eeskätt koolide kohustusliku lugemisvara hulka kuuluvaid teoseid. 2013. aasta lõpu seisuga pakub raamatukogu lugejatele 37 eestikeelset ja 11 võõrkeelset raamatut, kokku seega 48 raamatut (2012. aastal 39)

Katseliselt võeti raamatukogus ette projekt eestikeelsete e-raamatute üleslaadimiseks Gutenbergi e-raamatute keskkonda. Projekti juht oli Annika Aas võõrkeelse ilukirjanduse saalist, tehniline teostaja oli Ülo Treikelder. Gutenbergi nõudmistele vastavaks kujundati üks Eesti autori teos (A. Kitzbergi „Libahunt“). 2013. aasta lõpus laaditigi Gutenbergi e-raamatu keskkonda esimene eestikeelne teos. Seda tegevust on kavas jätkata, alanud on „Kalevipoja“ tehniline ettevalmistamine.

2013.a. riikliku teavikute ostu toetust (50%), kasutasime järgnevalt: komplekteerimiseks eraldati riigilt kokku 97 758 €, sellest 48 879 € kultuuriajakirjandusele 1741 € ja raamatutele 47 425 €. Ostetud eksemplaride arv 4307 tk.

Kogude kasv kokku (kõik laadid ja arvestusüksused)

	Nimetusi	Eksemplare	Kogude seis koos perioodikaga
2013	8 741	18 771	586 502
2012	8 232	16 879	578 773
2011	8 583	17 960	596 551

Juurdetulek laadide kaupa (ilma perioodikata)

	Raamatud jt paberteavikud		Auvised ,elektron. teavikud	
	Eks	Nim.	Eks.	Nim.
2013	17 141	8 115	851	626
2012	15 781	7 533	1 098	699
2011	16 943	7 688	1 020	895
2010	17 061	7 719	1 519	1 358
2009	17 465	7 966	1 369	1 160
2008	20 367	8 451	742	620
2007	21 752	8 809	1 637	1 380
2006	21 658	8 507	1 350	1 110

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Raamatud (ilma teiste paberlaadideta) keelte järgi, juurdetulek kokku:

	Eestikeelsed, arv/%		Venekeelsed, arv/%		teistes võõrkeeltes, arv/%	
2013 eks	13 349	78%	2384	14%	1215	7%
2012 eks	12 053	78%	2 633	17%	792	5%
2011 eks.	12 951	78%	2 594	15%	1 152	7%
2010 eks	13 090	77 %	2 879	17%	1 092	6 %

2013.a. ostetud paberteavikute maksumus

	Eks	Nim.	Summa km-ga
2013	13 264	4 916	14 4608
2012	11 916	4 394	12 5715

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Ajalehed (nimetused) keelte järgi (juurdetulek kokku):

Aasta	Kokku	Eesti keeles.	Vene keeles	Teistes võõrkeeltes
2013	57	50= 88%	7= 12%	0
2012	58	49 = 84%	9 = 16%	0
2011	56	45 = 80%	11=20%	0
2010	52	40 = 77%	10 = 19%	2 = 4%

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Ostetud auviste ja elektrooniliste teavikute maksumus laadide kaupa (võrreldes eelmiste aastatega)

Aasta	CD	DVD,VHS +litsentsitasu	CD-ROM el.teavk	Võrgu- teavikud	Kokku
2013	4 425 €	1 863 €	94 €	2 540 €	8 922 €
2012	5 216 €	3 791 €	0	2167 €	11 174€
2011	6 190 €	2 567 €	727 €	1 339 €	10 823 €
2010	109 021kr	71 536kr	7 501kr	22 105kr	210 223 kr.
2009	66 475	54 598	10 423	23 829	155 840
2008	62394,34	99841,60	6511,61	27755,38	198392,94
2007	49979,92	97923,59 +4257,79	9686,22	24137,50	199629,84

Kustutamine.

Vanemat perioodikat kustutati keskkogus ja harukogudes kokku nimetusi: eestikeelseid 17, venekeelseid 40, teistes võõrkeeltes 25 – kokku üle süsteemi 82
Aastakäike: eestikeelseid 298, venekeelseid 120, teistes võõrkeeltes 59 – kokku 477

Kustutatud raamatute eksemplaride arv

	Kustutamine, eks.(perioodikata)	Süsteemisisene Üleandmine, eks.
2013	10 557	98
2012	34 867	311
2011	17 777	754
2010	21 822	9 883
2009	31 413	166
2008	38 267	313
2007	22 944	218
2006	52 548	1 438
2005	102 152	12 059

Kataloogid

2013.a. saabunud ja arvele võetud teavikud on sisestatud elektronkataloogi ESTER. Võõrkeelsetele nimetustele, mille bibliikirjet ei leidunud ühises andmebaasis, koostati keskmise tasandi bibliikirje, Eestis väljaantud nimetustele tõmmati kirjed Tallinna andmebaasist, et saaks meie eksemplariid arvele võtta. Kõiki tõmmatud bibliikirjeid täiendati vajadusel väljaga 072, mis on vajalik liigilise statistika tegemiseks, seeriaandmetega ning võimalike andmetega auhindamiste ja sariromaanide järgede kohta.

Eksemplarikirjetes märgistati väljal IKOOD1 ministeeriumi soovituslike nimetuste eksemplare, mis võimaldab riigi poolt eraldatud raha kulutamise üle arvet pidada. Eksemplarikirjetes märgitakse jooksvalt lisaväljal hind koos käibemaksuga, vanematele kirjetel tekitati juurde väli, mille alusel saab käibemaksu protsendi leida. See on abiks lugejate poolt kaotatud teavikute reaalse maksumuse arvutamiseks väljamaksmiste korral.

Seoses Tartu ja Tallinna ESTERi liitmisega ja üleminekuga raamatukogu tarkvara uuele platvormile *Sierra*, toimus bibliograafiliste kirjete ühtlustamine ja korrastamine ning läbirääkimised ELNET Konsortsiumiga.

4. Raamatukoguteenused

Suuremaid muudatusi raamatukoguteenuste osas ei toimunud. Nagu eespool ka nimetatud, lugejad kasutavad meelsasti võimalust tellida raamatuid neile sobivasse teeninduspunkti Minu Esteri kaudu. Veebitellimist kasutatakse kõige rohkem ilukirjanduse tellimiseks, sest see on mugav viis uudiskirjandusele järjekorda panna.

Juba aastaid toimib ka laenutatud raamatute tagastamine mistahes linnaraamatukogu teeninduspunkti. See on muutunud enesestmõistevaks.

Möödunud aastal lisasime laenutusse eksperimendi korras vihmavarjud ning nutitelefonide laadijad. Kaaslinlaste ettepanekute põhjal tekitasime raamatukogu esimesele korrusele mobiililaadimise võimaluse. Kohapeal nutitelefonide laadimise võimalused on kavas luua ka teistesse teeninduspunktidesse.

2013. aastal lisandus laenutusse neli puuetundlikku „Sony“ lugerit (2 juurdeostetut ja 2 KM kingitud). Paraku muutus varasemalt kasutuses olnud kuuest „Elonex“ lugerist aasta jooksul neli kasutuskõlbmatuks (e-tint ekraanide kahjustuste tõttu). Võttes arvesse lugerite üliintensiivset kasutust, tuleb seda pidada ilmselt paratamatuks ja arvestada ka edaspidi, et lugerite prognoositav kasutusaeg jääb 3-5 aasta vahemikku. 2013. aasta lõpu seisuga laenutati lugejatele seega 6 e-lugerit (2 „Elonex“ + 4 puuetundlikku „Sony“ lugerit. Lugejatele saadud tagasiside kohaselt on huvi selle teenuse vastu endiselt suur, valdavalt laenutati lugereid laenujärjekorra alusel.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine (AIP-i kasutamine)

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
53 494	48 348	49 541	60 339	58 600	54 190	53 310	45564

2010.aastast on peamaja fuajees kaks, igas harukogus üks internetiühendusega lugejaarvuti(t), mis on pidevas kasutuses. Nende kasutuse üle eraldi arvestust ei peeta, aga kindlasti on see vähendanud arvutiklasside koormust. Peamaja ajakirjandussaali loodud „vaikse õppimisala“ sülearvutite töökohti (6) kasutatakse, aga vähe. Arvutikasutuse vähenemise põhjuseks on ka nutitelefonide, tahvel- ja sülearvutite laialdane levik ja taskukohane hind.

4.2 Raamatukogu kasutamine

Raamatu-	Lug-d 2012	Lug-d 2013	Muutus (+-)	Külas- tused 2012	Külas- tused 2013	Muutu- s (+-)	Virtuaalkülas- d 2012	Virtuaal- külas-d 2013	Muutu- s(+/-)
Linna/maako- nna rmtk	38599	37769	-830	612782	569819	-42963	396643	412186	+2454 3

Raamatukogul on ligi 38 000 lugejat, neist 31 500 kasutas 2013. aastal raamatukogu teenuseid, seda on aga 3% vähem kui 2012. aastal. Raamatukogu külastuste arv (ca 570 000) langes 7% ja laenutuste arv (1,22 miljonit) kahanes 6%. Kuigi 2013 aastal suurenes nii nimetuste kui ka eksemplaride arv, on see siiski ebapiisav. Oleme püüdnud nõutavamate raamatute ringlemist suurendada lühema laenutustähtajaga (7 päeva) ent mõnele nimetustele koguneb järjekorda üle saja lugeja. 2013 aastal oli 7 päevase tähtajaga u 120 nimetust. Raekoja platsi lugemistoas on võimalik laenutada nädalaks nõutavamaid raamatuid, nende raamatute tähtaega ei ole võimalik pikendada ja neile ei saa ka järjekorda panna. Lõviosa nn betssellerite kogust on ilukirjandus.

Raamatukogu kasutajate arv on viimased kolm aastat näidanud väikest kahanemise tendentsi ja seda põhiliselt laste arvelt, kojulaenutuste arv on kahanenud valdavalt perioodika ja lastekirjanduse arvelt, vähenenud on ka lauaarvutite kasutamine raamatukogu arvutiklassides. Üheks põhjuseks on ka nutitelefonide, tahvel- ja sülearvutite laialdane levik ja taskukohane hind. Raamatukogu wifivõrgud vajavad uuendamist, see on võetud 2014 aasta eelarve plaanidesse. Mõningal määral annab tunda raamatukogu riistvaraline mahajäämus ja ruumipuudus peamajas. Meil on väga vähe võimalusi pakkuda rühmatöö ruume, nõudmine selle järele on kasvanud iga aastaga.

Positiivse arenguna tuleb ära märkida, et suurenenud on lugejate iseseisvus – üha rohkem kasutatakse veebikataloogis raamatutetellimise ja tähtaja pikendamise võimalust ning kasutatakse raamatukogu poolt loodud kirjandusveebi.

Virtuaalkülastuste arv näitab juba mitmendat aastat tõusu, sel aastal oli see 4%.

Raamatukogu reaalse ja virtuaalse külastuste kogusummast moodustavad virtuaalkülastused juba 42%.

Raamatukogu	Laenut-d 2012	Laenut-d 2013	Muutus (+-)
Linna/maakonna rmtk	1529065	1438263	-90802

RVL

Kokkuvõte:

21 tellija-raamatukogu

102 tellitud teavikut (või koopiaid nende lehekülgedest)

99 saadetud tevikut (või koopiaid nende lehekülgedest)

1 äraütlus seoses tellitud raamatu kohakasutus-staatusega (Läänemaa)

1 tellimusest loobumine seoses järjekorraga (Põlgaste)

1 tellimus hetkel laenujärjekorras (Põlva)

Tellitud teavikud raamatukogude lõikes:

Raamatukogu	Teavikud	
	Tellitud	Saadetud
Ahtme	2	2
Elva	6	6
Järvamaa	1	1
Lepna	1	1
Läänemaa	12	11
Lääne-Viru	3	3
Maaritsa	1	1
Narva	1	1
Palivere	1	1
Põlgaste	1	0
Põlva	39	38
Pärnu	2	2
Rapla	1	1

RR	2	2
Saaremaa	1	1
TLÜ	1	1
TÜ Narva	9	9
TÜ Pärnu	1	1
TÜ Viljandi	2	2
Viljandi	11	11
Ülenurme	4	4
Kokku	102	99

Tellitud teavikud osakondade lõikes:

Osakond	Teavikud	
	Tellitud	Saadetud
teenindus	37	36
tehnika	17	15
muusika	7	7
vevro	31	31
laste	6	6
Anne	1	1
Karlova	1	1
Tamme	2	2
Kokku	102	99

Tartu Linnaraamatukogu lugejate tellimused teistest raamatukogudest

Kokkuvõte:

5 tellijat (lugejat)

9 tellimust, millest:

- täidetud 9
- äraütlosti 0

5 saatja-raamatukogu

Tellitud teavikud raamatukogude lõikes

Raamatukogu	Teavikud	
	Tellitud	Saadud
RR	1	1
TlnKR	2	2
TLÜAR	4	4
TTÜR	1	1
Viljandi	1	1
Kokku	9	9

Ostetud andmebaasid

EBSCO – otsinguid 942, sessioone 131, terviktekste 76, referaate 263

The Grove Art

The New Grove Dictionary

Keelevara

Keelenet

ESTLEX

TEA-entsüklopeedia

Andmebaas Teadur

Valik Äripäeva käsiraamatuid

Veebipõhiselt on juurdepääs ajakirjandusele: Postimees+, Director, Personali Praktik, Juridica, Raamatupidamisuudised. 2013. aastal lisandus juurdepääs järgmistele ajalehtedele: Maaleht, Eesti Päevaleht, Järva Teataja, Pärnu Postimees, Sakala, Valgamaalane, Virumaa Teataja.

4.3 Lasteteenindus:

2013 aastal oli esmakordselt pikendusi rohkem kui laenutusi, mis tähendab, et laenutatakse raamat ja hoitakse seda kauem käes, kas tarvidusest või mugavusest või hoopis ettevaatusest, sest kindlat ja populaarset raamatut on raamatukogust kätte saada üsna keeruline kui mitte öelda võimatu, sest eksemplaarsus on ebapiisav

Raamatukogul tuleb leida ainekavadega haakuvaid teemasid, ehk aitab see lapsi ja õpetajaid raamatukokku tuua. Suurimad õnnestumised: **kirjandusfestival Prima Vista**, kus lasteüritustel osales kokku 494 last ja 57 täiskasvanut. **Jõululinn Tartu**, kus meisterdamistubades tehti sel aastal igale osalejale väike jõulusalmide raamatuke, kuhu sai soovi korral luuletusi juurde kirjutada ja neid ka illustreerida, kujundati jõulukaart ja meisterdati temaatiline kingikott. **Tartu Mänguasjamuuseumi sünnipäeva töötoad** õnnestusid hästi, sest lapsed said seal kätt proovida nii kaunistuste tegemisel kui ka meie raamatukogu **kirjandusliku mängu mängimisel arvutis. Suvelugemise** lõpetamine koos kirjastustega Koolibri. Anne Noortekeskuse korraldatud **Tarkusepäev**, kus lapsed said lahendada viktoriini Tartu lastekirjanikest ja vaadata installatsiooni **”Tartu Linnaraamatukogu - Lugude labürint** 1.juuni lastekaitsepäeva **“Pimekohting raamatuga”**

Raamatu-kogu	Lug-d 2012	Lug-d 2013	Muutus (+-)	Külast-d 2012	Külast-d 2013	Muutus(+)	Virtuaal külas-d 2012	Virtuaalk ülas-d 2013	Muutus(+)
Linna/maak rmtk	7852	7676	-176	114696	109313	-5383	195448	200016	+4568

Raamatukogu	Laenut-d 2012	Laenut-d 2013	Muutus (+-)
Linna/maak rmtk	116565	102477	-14088

4.4 Raamatukogu kultuurikeskusena

Pannes **kultuuriaasta tegevused arvude keelde**, selgub et aasta jooksul oli linnaraamatukogus (keskkogus ja harukogudes) vaatamiseks väljas **115 erinevat näitust** ning korraldati **472 üritust ja/või koolitust** (neist 127 noortele ja täiskasvanutele ning 345 lastele), mida külastas rohkem kui 13 000 huvilist. Lihtne aritmeetiline tehe näitab, et igasse nädalasse jagus keskmiselt 9 sündmust. Aasta jooksul astus raamatukogus lugejate ette **ca 40 kirjanikku ja ca 20 tõlkijat, toimetajat**, kirjandusteadlast, lisaks veel muusikuid, teadlasi jt eluvaldkondade esindajaid.

Üritusi korraldati kokku **355**, neist 101 täiskasvanutele ja 254 lastele, kokku külastas neid sündmusi **10 719** inimest. Võrreldes 2012. aastaga jäi näituse ja täiskasvanutele mõeldud sündmuste arv samaks, umbes poolesaja võrra **vähenes aga lasteürituste arv**. Peab aga tõdema, et 2012. aastal tõstsid lasteürituste arvu suureks vendade Grimmide muinasjutunäituse grupikülastused – nii erilist lasteüritust eelmisel aastal ei olnud. (Siit järeldus: head koostööpartnerid ja mõni suurprojekt aastas annavad häid tulemusi!) Lasteüritusi külastas ca 2000 last vähem kui eelmisel aastal ja kogu seda vähenemist ei seleta Grimmide näitusega võrreldava projekti puudumine. 1000ne miinus on kogunenud pisitasa erinevate ürituste pealt ja see teeb murelikuks. On ju lapsed meie kõige olulisem sihtgrupp, kellest kasvavad ka hilisemad lugejad. Väga vähe toimus spetsiaalselt noortele mõeldud sündmusi, sest me pole suutnud välja mõelda retsepti, millega noori peibutada, meil pole ka pakkuda noortele omaette tegutsemiseks ruume ja ei ole ka noori innustunud sündmuste korraldajaid.

Raamatukogu nimi	Näitused/virtuaalnäitused, väljapanekud	Üritused	Üritustel osalenute arv
O. Lutsu nim. Tartu Linnaraamatukogu	355	355	10719

Möödunud kultuuriaastasse mahtus lisaks raamatukogu juubelile muudki märkimisväärset. Aasta sisse jäi veel **kaks tähtpäeva**: kirjandusfestival Prima Vista, mille üheks peakorraldajaks on linnaraamatukogu, sai juba kümne aastaseks ja Karlova-Ropka harukogu tähistas 85. sünnipäeva rohkete külalistega ning rõõmustas salongiõhtute traditsiooni elluäratamisega.

Välismaiseid kirjanikke esines raamatukogus rohkem kui kunagi varem, kokku seitse: saksa lastekirjanik Paul Maar, poola nüüdisautor Olga Tokarczuk, läti luuletaja ja tõlkija Guntars Godniš, soome luuletajad Jukka Itkonen ja Heli Laaksonen, vene prosaist Marina Palei ja Soome estofiil Jukka Kostianen, kelle Tartu-ainelise raamatu me kirjastasime. Ülejäänud kuuest autorist neli võtsime vastu koostöös Prima Vistaga ja kaks seoses Soome Instituudi Luulesõidu üritusega.

Raamatukogus esinesid läinud aastal **eesti esikirjanikud Jaan Kaplinski ja Tõnu Õnnepalu**, oma raamatuid esitlesid Helga ja Enn Nõu, Riina Trumm ja Stepan Karja. Hendrik Lindepuu esitles uut tõlget poola kirjandusest. Esinemas käisid veel kirjanikud Lauri Sommer, Mathura, Jan Rahman, Viktoria Ladõnskaja, Contra, Elo-Maria Roots, Malle Pärn jt. Prima Vista laulvate kirjanike kontserdil astusid üles

Asko Künnap, Vahur Afanasjev, Aapo Ilves, Justin Petrone ja Mare Saboltny. Lastele esinesid Kaspar Jancis, Tiia Toomet, Ilmar Tomusk, Leelo Tungal jt.

Lisaks kirjanikele oli teisigi põnevaid esinejaid: folklooriansambel Suprjadki, bard Timur Fišel, mezzosopran Triin Ella, omal ajal Aleksandr Solženitõnit võõrustanud Heli Susi, astrofüüsik Tõnu Viik, Silver Meikar, Roy Srider, Liibanonis pantvangis olnud Jaan Jagomägi ja ja Martin Metspalu. **Vestlusõhtute** sari Petrone Prindi autoritega tõi just läinud aastal raamatukokku väga põnevaid inimesi, nt üksinda ümber maailma purjetanud Uku Randmaa või vihmametsades end kodus tundva Ivo Tšetõrkini. Juubeli kõnekoosolekul esinesid põnevate ettekannetega Anne Kull, Peeter Tulviste, Jaanus Vaiksoo, Kadri Tüür ja õde Theososti.

Juba teist hooaega töötas raamatukogus edukalt **lemmikloomaring**, kus lapsed said kohapeal uudistada selliseid lemmikloomi nagu rotid, teod, skorpionid, deegud, tšintsiljad jt. Annelinna raamatukogus töötas kunstiring ja Tammelinna raamatukogus foting.

Juba väljakujunenud traditsioone hoiti au sees. Rõõmu tegi, et raamatukogu blogid on jätkuvalt elujõus ja populaarsed, meie raamatukoguhoidjate lugemissoovitused jõudsid “Äripäeva” nädalalõpulehte. Hea meel on sisuka algupärase lastekirjanduse päeva, vene kirjanduse nädala, koostöös kirjastusega Petrone Print korraldatava vestlusõhtute sarja, igakuise kirjanduskohviku ja Põhjamaade nädala jätkumise üle. Oleme andnud oma väikese panuse Teadlaste öö, Tammelinna ja Karlova päevade ning linna talvefestivali programmi.

Aasta jooksul eksponeeriti ja/või koostati raamatukogus **115 näitust**, neist 21 olid raamatunäitused. Eelmisel aastal valminud filmiplakatite näitust eksponeeriti kuues Põlvamaa raamatukogus. Näituste seas domineerivad harrastuskunstnike väljapanekud, foto- ja käsitöönäitused, palju on ka laste tööde näitusi. Kõigi nende õige koht ongi rahvaraamatukogus. Meil on kolm lähtekohta, mida püüame järgida: esiteks püüame eksponeerimispaika pakkuda kaaslinlastele ja kunstitudengitele, teiseks püüame raamatukokku tuua ka professionaalsete kunstnike näituseid ja kolmandaks on alati oodatud illustratsioonide näitused.

Aasta kõige erilisem näitusa oli juubelinädalaks avatud ajalootuba, kuhu oli välja pandud raamatukogu kroonikaid, fotosid, lugejateeninduses kasutatud töövahendeid, vana mööblit jms. (koostajas Halliki Jürma ja Annika Hrmaov). Näitustest tõstaks esile veel Soome Instituudi interaktiivset näitust “**Luulesõit**”, Konrad Mägi ateljees maalimist õppinud kunstnike näitustesarja Karlova-Ropka raamatukogus, koostöös Soome Instituudiga valminud näitust “Talv Põhjalas” Annelinnas, tunnustatud loodusfotograafide Remo Savisaare (Tammelinnas) ja Indrek Ilometsa (keskkogus) fotonäitusi. Raamatukogus oli väljas Ungari lasteraamatute illustratsioonide näitus, professionaalsete kunstnike Ove Büttneri ja Tiit Rammuli ühisnäitus “Sünnipäevad”, Tartu Lastekunstikooli lõputööde näitus, samuti eksponeeriti TÜ ja TKK üliõpilaste töid.

4.5 Raamatukogu koolituskeskusena

Koolituskeskuseks oleks sobilik raamatukogu nimetada ehk **Täiskasvanud õppija nädala** ajal. Tänavu toimus lisaks traditsioonilisele andmebaaside koolitusele Operatsioonisüsteem Windows 7 ja 8 koolitus, vanade puitakende renoveerimise

töötuba ja Pangaliidu rahakoolitus. Kokkuvõttes aga on täiskasvanute koolituste arv kolme aastaga märgatavalt vähenenud (-24).

Individaalkoolituste kõige intensiivsem hetk on septembris rebasepäevade ajal. Siin on kavas mõned muudatused. Kui esimestel aastatel oli huvi Minu Esteri (lugejakonto) kasutamise vastu suur, siis nüüd on kasutajate teadlikkus suurenenud.

Kahjuks ei toimunud arvuti algõppe koolitusi ja regulaarseid andmebaaside koolitusi. Eelistatakse individaalkoolitusi, seda nii e-lugereid, kui ka arvutikasutuse puhul. Eelnevalt lepitakse teemades kokku (sotsiaalvõrgustikud, Google konto, Facebook, printimine).

Kasutajakoolitused arvuliselt

Raamatukogu	Rühmakoolit.arv		Osalejate arv		Individaalkoolit. arv		Osalejate arv	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
	126	117	2797	2433	2508	2434	2587	2441

4.6 Raamatukoguteenuse turundus (*tutvustamine*)

Jooksev info raamatukogus toimuva kohta (sündmused, näitused, raamatukogu teenust puudutavad uudised) jõuab operatiivselt raamatukogu kodulehele, raamatukogu Facebook'i lehele ja Tartu Kultuuriaknasse. Kohalikule ajakirjandusele ja ERR-i kohalikule stuudiole (Tartu Postimehele, Tartu Ekspressile, Tartu 5-6-le raadiojaamadele) saadame info korra nädalas, Tartu Postimehes avaldame tasuta teateid. Aasta jooksul koostati 25 pressiteadet, mis saadeti alates BNS-st kõigile olulistele meediaväljaannetele. Vastavalt sisule läks osa pressiteateid ka sellistele väljaannetele nagu Maaleht, Õpetajate Leht, portaali Koolielu.

Oluline teavituskanal on kõikvõimalikud **listid**, ennekõike muidugi kirjanduslistid (emakeeleõpetajad, EKS, ülikooli kirjandustudengid jne), koostöörituste puhul on suur abi partnerite listidest (Tartu Saksa Kultuuri Instituut, Poola saatkond, Tartu Kõrgem Kunstikool jne).

Juubeliaastal õnnestus raamatukogu tutvustada ka mõnes uues väljaandes. Tahtsime, et raamatukogu juubeliaastal kajastuks raamatukogu tegevus kultuuriajalehtedes "**Müürileht**" ja "**Sirp**", see ka õnnestus: artikkel veebiportaalist "Tartu ilukirjanduses" ja arvukalt mõtteavaldusi raamatukogust ilmus "Müürilehes", intervjuu andmebaasist "Tartu ilukirjanduses" ilmus "Sirbis". Koostasime vähemalt 5 juubeliga seonduvat pressiteadet. Üks Vikerraadio **Kultuurikaja** oli pühendatud meie raamatukogule, Paul Maari kohtumisel lastega käis kohal AK, CD Lutsuvad kivid arvustused ilmusid lisaks päevalehtedele ka Eesti Ekspressis ja Loomingus ning plaadile oli pühendatud tunnine **Klassikaraadio Delta** saade.

Hea meel on selle üle, et Tartu Postimehes ilmus portreelugu ühest meie raamatukoguhoidjast ja 100-aastasest lugejast, aga eriliselt hea meel oli selle üle, et raamatukogu luemissoovituste blogis ilmunud soovitusi hakkas nädalalõpulehes avaldama ajaleht "**Äripäev**".

Trükireklaam on endiselt hinnas: plakatid, flaietid, kutsed. Linnaruumi viime kahe suurema sündmuse – kirjandusfestivali Prima Vista ja sünnipäevanädala reklaamimiseks, muidu on väljas reklaam raamatukogus, Tartu linna kultuuriasutustes, ülikooli õppehoonetes ja ühiselamutes, aeg-ajalt ka koolides. Juubeliks valmis rida **meeneid**, mille üks funktsioone on ju samuti reklaam. Juubelilogo autor oli Andrus Peegel ja seda kandsid ka meened: kott, kaarditasku ja vihmavari.

4.7 Bibliograafia- ja infotöö

4.7.1 Andmebaaside loomine (koduloo ja muud omaloodud andmebaasid, tehnilised arengud, veebipõhised teenused)

Töö ISE andmebaasiga

Tartu linnaraamatukogul on ülesandeks ISE andmebaasis täiendada ja parandada spordi ja vaba aja andmebaasi kahasse Tallinna Keskraamatukoguga. ISE andmebaasi koosseisu on üle kantud meie raamatukogu koduloo baasid: Tartu kodulugu, Tartu Personaalia ja Tartu Linnaraamatukogu, mida täiendatakse valitud kirjetega kogu baasist ja uute kirjetega ilmuvast perioodikast.

Tartu Kodulugu – sisaldab 80 008 kirjet, neist parandatud ja nähtavaks tehtud 55808 kirjet. Aastaga lisandus 2549 uut kirjet.

Tartu Personaalia – sisaldab 17 796 kirjet, neist parandatud ja nähtavaks tehtud 9261 kirjet. Aastaga lisandus 162 kirjet.

Tartu Linnaraamatukogu – 1763, lisandus 60 kirjet

Tartu ilukirjanduses andmebaas - Sisaldab 650 autorit, 569 proosateost, 301 luuleteost, 78 kogumikku. 2235 proosakatkendit, 733 luuletust ja 386 fotot. Aasta jooksul lisandus 118 isikut, 397 katkendit, 81 proosateost, 127 luuletust, 43 luuleteost.

Lasteluule andmebaas drupalis – koostab laste- ja noorteosakond, sisaldab 13655kirjet, aastaga lisandus 874 kirjet.

Muinasjutu andmebaas drupalis , koostab laste- ja noorteosakond – sisaldab 863 kirjet, lisandus 96 kirjet.

Meie kodulehel biblioserveri programmis olevaid andmebaase 2012. aastast ei täiendata

Muusika andmebaas sisaldab 4793 kirjet andmebaas kantakse drupali süsteemi. Ehitusandmebaas 1137, kuna kirjed dubleeritakse ka ISES, siis eraldi andmebaasina kaob.

Kunsti artiklite andmebaas – 2134 kirjet, kantakse ISE andmebaasi, kantakse ka drupali süsteemi.

4.7.2 Infopäringud

Infopäringute arv 2013 aastal oli 38 442

Telefonipikendused ja telefonitsi infopäringuid peamaja registratuuri telefonil vähenevad iga aastaga silmanähtavalt.

	Telefonipikendused	Infopäringud
2013	11 062	1100
2012	12 197	1371
2011	13 126	1770
2010	14 269	2024

4.7.3 TRÜKISED JA VEEBIVÄLJAANDED

Trükised ja heliplaat

Tahtsime, et raamatukogu juubelist jääks maha püsiv jälg, midagi mis on alles ka aastate pärast ja panustasime väljaannetele.

- 1) Andsime kostöös kirjastusega Atlex välja soome estofiilist literaadi **Jukka Kostiaineni** Tartu-ainelise kultuuriloolise teose **“Kinnises tõllas”**. Autor käis seda ka raamatukogus esitlemas.
- 2) kirjastasime Prima Vistaga koostöös heliplaadi **“Lutsuvad kivid. Kirjanikud muusikas”**. Plaadile on koondatud Prima Vista laulvate kirjanike kontsertidel esinenud 20 autori lood, lisatud tekstivihik. Plaadi toimetaja Aapo Ilves valis välja lood, mille puhul esitaja on kas sõnade või viisi autor, enamasti nii ühe kui teise. Heliplaat on sisuliselt 2007. aastal ilmunud CD **“Laulvad kirjanikud”** järg. Plaadilt leiab muusikuna tuntud autoreid nagu Jaan Pehk või Jarek Kasar, aga ka esimese salvestusega avalikkuse ette astuvaid luuletajaid nagu fs või Marje Ingel.
- 3) **Trükis “Kirjanikud soovitavad”**. Vihik sisaldab 21 eesti kirjaniku raamatusoovitusi kommentaaridega, mille põhjal valmis raamatukogu juubeliks raamatunäitus. Soovitusi küsisime kirjanikelt, kes on raamatukogus esinemas käinud. Soovitajate seas on sellised autorid nagu Hannes Varblane, Tõnu Õnnepalu, Lauri Sommer, Olev Remsu, Jürgen Rooste, Doris Kareva jt.
- 4) Raamatukogu soovitusel ilmusid ajakirjas **“Akadeemia”** Prima Vista külalise, saksa kirjaniku Thomas Hettche esseed **“Kooljamägi”** ja **“Papüürused”**.

Veebiväljaanded

Raamatukogu virtuaalkülastusi oli läinud aastal **kokku 412 186**, mis jagunevad kodulehe (sh kirjandusveeb ja raamatukogus koostatud andmebaasid) ning blogide külastusteks. Reaalsete ja virtuaalsete külastuste koguarvust moodustasid virtuaalkülastused 42%.

	2011	2012	2013
Koduleht, kirjandusveeb, andmebaasid	190 326	187 317	211 484 (+24 167)
sh laste- ja noorteleht	14 330	19 048	20 587

Raamatukogu töötajad populariseerivad kirjandust **9-s erinevas blogis**, mida külastati aasta jooksul **200 702** korda. Neist kõige vanem, aastast 2006 toimiv blogi on Nädala autor, kuhu tehakse 24 autorituvustust aastas. Kõige populaarsem blogi on Luuleleid, mida külastati 2013. aastal üle 100 000 korra (88 uut luuletust), populaarsuselt järgmine on lugemissoovituste blogi (ligi 52 000 külastust, 66 uut postitust). Üks blogi on venekeelne.

Blogi	Vaatamised 2011	Vaatamised 2012	Vaatamised 2013
Lugemissoovitused	35900	43 326	51830
Nädala autor	17416	16 984	12205
Luuleleid	72799	78 465	108635
Literaturnõu portal	11360	10 202	7232
Filmiblogi	10111	13 624	9648
Teised blogid		13 381	13 152
Kokku	147586	175 982	200702 (+24520)

Teised blogid on: Eesti ulmeühingu auhinna võitjad, CD Lutsuvad kivid, lemmikloomaring ja aiaraamatute blogi. Nelja blogi üheksast haldab raamatukoguhoidja Tiina Sulg.

Raamatukogu tegevus **Facebook'is** oli samuti aktiivne: reklaamisime sündmusi ja näituseid, soovitasime häid raamatuid ja artikleid, viisime läbi viktoriine, mõistatamismänge jne. Raamatukogul oli aasta lõpuks FB-s 1240 sõpra (aasta jooksul lisandus 371).

Kokkuvõte

Kuigi möödunud aasta raamatukogu kasutamise numbrid näitasid langust, oli töökas aasta. 2013 aastal keskendusime esiteks nn suurtele projektidele: raamatukogu juubeli tähistamine, kirjandusfestival Prima Vista, vene kirjanduse nädal, TÕN, raamatukogupäevad, Põhjamaade raamatukogunädal ja teiseks keskendusime ürituste sarjadele: kirjanduskohvik, vestlusõhtud kirjastuse Petrone Print autoritega, loodusajakirjanik Toomas Juriado vestlusõhtud. Osalesime linnafestivalidel: lastekaitsepäev, tarkusepäev, Emajõe festival, Teadlaste Öö, Talvelinn Tartu. Väga paljud sündmused said teoks koostööpartnerite abiga.

Raamatukoguhoidjad esinesid rõõmustavalt palju ettekannetega väljaspool raamatukogu nii raamatukogunduslikel kui ka teistel kultuurikonverentsidel.

Tagasimineku on toimunud koolituste ja lasteürituste osas, need on valdkonnad, kus esmajärjekorras tuleb pingutada. Tartu Linnaraamatukogu lugejad ja külastajad vajavad hädasti uut hoonet. Meil on, mida uue katuse alla kaasa tuua.

2014 aasta on alanud eduka lugemisprojektiga lastele ja ees seisab raamatukogu tarkvara uuendamine. Meie ülesandeks on see üleminek oma lugejate jaoks võimalikult kergeks teha.

Koostajad Merike Karolin, Linda Jahilo

Direktor

Allkiri /Nimi/